

Stichting Beheer Historisch Erfgoed
't Heer en Feer
Schiermonnikoog

Titel: Klozum 5 dec 2000

Foto:

Kenmerken:

Periode:	2000
Beschikbaar in archief:	't Heer en Feer K2834
Genre:	Documentaire
Decennia:	5 december 2000
Lengte:	15'12
Medium:	Film
Locatie(s):	Langestreek, woonkamer Langestreek 26, Dorpshuis
Onderwerpen:	Kinderklozum, Klozum, demasqué
Personen:	Lina Kool, Remkje Visser, Dik Bouman, Ali & Jan Wyb Groendijk

Beschrijving:

Klozum (ook wel Klozem, letterlijk vertaald "klaasoom") is een feest dat elke 5 december op Schiermonnikoog gevierd wordt aan de vooravond van Sint-Nicolaasdag. De traditie staat los van de Nederlandse Sinterklaasviering.

Het is verwant aan soortgelijke feesten op andere Waddeneilanden, zoals Klaasohm op Borkum, Ouwe Sunderklaas op Texel, Opkleden op Vlieland, Sunderum op Terschelling en Sunderklazen op Ameland. In Zoutkamp is een soortgelijk feest, het zogenaamde

Stichting Beheer Historisch Erfgoed
't Heer en Feer
Schiermonnikoog

Sinterklaaslopen. Het gebruik was vroeger ook bekend op Wangerooge, Helgoland en vermoedelijk in Harlingen (Klaasoom).

Tijdens het feest maken inwoners van Schiermonnikoog zich onherkenbaar door zich te vermommen, en trekken langs de huizen. De eilanders verkleden zich vaak als plaatselijke of (inter)nationale bekendheden of als fantasie- of sprookjesfiguren. Om hun werkelijke identiteit nog verder te verhullen, verdraaien ze ook hun stem. Zowel mannen als vrouwen doen mee.

De Klozums gaan rond half 9 's avonds op pad, alleen of in groepen. Bij de huizen staat de voordeur op een kier en brandt een lantaarn of wordt een gordijn opengehouden, als teken dat de Klozums welkom zijn. Binnen spelen de Klozums allerlei personen en situaties na, vaak om bepaalde gebeurtenissen of besluiten op de hak te nemen die in het afgelopen jaar op het eiland hebben plaatsgevonden. Nadat de Klozums vertrokken zijn, mogen de bewoners van het huis raden wie achter de vermomming verscholen zat.

Om 12 uur 's nachts vindt het demasqué plaats voorheen in het dorps huis, nu in de Toxbar, waarbij de Klozum het masker afzet en zo verklaapt wie erachter zat. Hierna wordt nog een aantal uren doorgefeest.

Als 5 december in een weekend valt, verschuift het feest naar de daaropvolgende maandag.

De kinderen hebben hun eigen Klozumviering op 3 en 4 december. De *lytje Klozums* ("kleine Klozums") gaan 's middags langs de huizen, roepen "Klozum, Klozum" en voeren een stukje of liedje op. Hierna krijgen ze snoepjes of koekjes.

Over de geschiedenis van het feest is weinig bekend. In de 19e eeuw werd er herhaaldelijk melding van gemaakt.

De film neemt de kijkers mee naar de woonkamer van Langestreek 26, het huis van Dick en Lina Kool. Zij ontvangen hier eerst Kinderklozums. Op 5 december staat de deur open voor de Klozums. Verschillende acts passeren de revue. Ook wordt er een kijkje genomen bij de verschillende burens. Als de klok 12.00 uur 's nachts slaat, filmt Dick het demasqué in het Dorps huis.

Makers:

Camera & montage: Dick Kool

Stichting Beheer Historisch Erfgoed
't Heer en Feer
Schiermonnikoog

Titel: **Klozum 5 december (1994) op Schiermonnikoog**

Foto:

Kenmerken:

Periode:	1994
Beschikbaar in archief:	't Heer en Feer K2878
Genre:	Documentaire
Decennia:	5 december 1994
Lengte:	10'52
Medium:	Film
Locatie(s):	Middenstreek, bakkerij Klontje, Nieuwestreek, Got tjark, beelden vanaf de nooist túer, de dijk, Veerdam, Reeweg, fierst túer.
Onderwerpen:	Uitleg over en de voorbereidingen van Klozum, Klozumviering
Personen:	Fam. Koning, fam. Boekhoven, fam. Schut, fam. Klontje, Ted Dijkhuizen, Jelle en Cynthia de Jong, Martin van Leeverink, Christa van der Wal, Etie Wiersema, Ilja Zonneveld

Beschrijving:

Beschrijving Klozum (zie datasheet 'Klozum 5 dec 2000')

Magda Augusteijn woonde van haar zesde tot haar zestiende jaar met haar ouders, zusje en broertje op Schiermonnikoog. Daarna kwam zij, zoals de meeste eilander kinderen, jarenlang in de weekends naar het ouderlijk huis. Na de eilander mavo en vwo in Groningen, ging zij

Stichting Beheer Historisch Erfgoed
't Heer en Feer
Schiermonnikoog

audiovisuele vormgeving studeren aan de academie Sint Joost in Breda. Als vierdejaars student kreeg zij een vrije opdracht voor een korte documentaire. Zij koos als onderwerp het Klozumfeest op Schiermonnikoog, dat zij zo vaak had meegespeeld. De beeldkwaliteit laat, door de gebruikte VHS-camera, wel te wensen over.

De film geeft uitleg over de viering van Klozum op Schiermonnikoog. Belangrijk zijn de voorbereidingen. De houding van de na te spelen persoon, de kleding en een bijbehorend masker, alles wordt tot in de finesses bestudeerd. De camera gaat mee op 5 december, over straat en de woonkamers in.

Magda is nu documentairemaker in Amsterdam. Haar belangstelling gaat o.a. uit naar land en volk van Suriname, waarover zij enkele documentaires heeft gemaakt. Meer over Magda en haar werk is te vinden op www.studiovermeer.nl

Een film van: Magda Augusteijn (1995/ Academie St. Joost Breda)

Camera: Ralph Herbers

Licht: Xandra Schipperheijn

Geluid: Reinier Selen, Eddy Zoutendijk

Algemeen assistent: Jeroen Janssen

On-line montage: Arjan van der Monde

Catering: Edwin Emmens, Klaartje van Nistelrooy

Met dank aan alle inwoners van Schiermonnikoog.